

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden**1562**

Vragen van het lid **Ellian** (VVD) aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over *de situatie in de gemeente Zeist ten aanzien van Fivoor* (ingezonden 17 januari 2025).

Antwoord van Staatssecretaris **Coenradie** (Justitie en Veiligheid), mede namens de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ontvangen 7 maart 2025). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2024–2025, nr. 1244.

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «burgemeester Zeist voert druk op Staatssecretaris op over vertrek Fivoor: «Geen vrijblijvende toezegging»»?¹

Antwoord 1

Ja, we zijn bekend met het genoemde bericht. We kunnen ons de zorgen van de Den Doldenaren goed voorstellen en begrijpen dat zij uitzien naar een spoedige verhuizing van de klinieken van Fivoor. Daarom hechten we waarde aan heldere communicatie over onze mogelijkheden en bevoegdheden in deze kwestie. Naar aanleiding van de toen verschenen rapporten van de Onderzoeksraad voor Veiligheid en van de Inspectie voor Justitie en Veiligheid over Michael P. is de toenmalige Minister voor Rechtsbescherming op 18 april 2019 op bezoek geweest in Den Dolder om te spreken met de inwoners. In tegenstelling tot wat in het bericht beschreven staat is er door de Minister voor Rechtsbescherming geen formele toezegging gedaan over een vertrekdatum voor de klinieken van Fivoor uit Den Dolder. Wel is door Altrecht, de eigenaar van het terrein, de intentie uitgesproken dat Fivoor in 2025 van het terrein vertrekt mits aan bepaalde randvoorwaarden is voldaan. Deze datum is daarop tijdens de bijeenkomst als uitgangspunt gehanteerd en herhaald door de Minister. Wij, als Staatssecretaris Justitie en Veiligheid en Staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport, en ook de toenmalige Minister voor Rechtsbescherming, hebben geen verantwoordelijkheid of bevoegdheid om een dergelijke toezegging te doen. Zo schreef de Minister voor Rechtsbescherming op 29 mei 2019 in een brief richting de Belangenvereniging Den Dolder het volgende:

¹ AD, 14 januari 2025, «burgemeester Zeist voert druk op Staatssecretaris op over vertrek Fivoor: «Geen vrijblijvende toezegging»» (www.ad.nl/zeist/burgemeester-zeist-voert-druk-op-staatssecretaris-op-over-vertrek-fivoor-geen-vrijblijvende-toezegging~ac08a0e6/).

«In de brief van 3 april 2019 vraagt u aan te sturen op vervroegd vertrek van FPA Utrecht uit Den Dolder. In de brief van 13 mei 2019 verzoekt u om een duidelijk en snel tijdsplan richting het voorgenomen vertrek van de FPA uit Den Dolder. Deze punten zijn ook bij de bijeenkomst op 18 april 2019 aan de orde gekomen. Zoals ook daar is aangegeven, koopt de Dienst Justitiële Inrichtingen plaatsen in bij zorgaanbieders in Nederland om uitvoering te geven aan de door de strafrechter opgelegde forensische zorg. Het is niet aan de Minister om de kliniek te sluiten of aan te sturen op een tijdsplan richting het voorgenomen vertrek.»

Aanvullend willen wij erop wijzen dat Fivoor een particuliere zorgaanbieder is die zorg biedt aan forensische én reguliere cliënten. Waar het reguliere zorg betreft, kopen de zorgkantoren de zorg in. Vanuit onze positie en bevoegdheden, hebben wij beiden geen zeggenschap over de verhuizing van Fivoor. Dit neemt niet weg dat we de zorgen van de inwoners van Den Dolder snappen en willen verkennen wat wij wél kunnen betekenen. Onze inzet lichten wij toe in onze beantwoording op vraag 4, 5, 6 en 9.

Vraag 2 en 3

Klopt het dat de oorspronkelijke afspraak met Altrecht en Fivoor was om uiterlijk 1 januari 2025 te vertrekken uit Den Dolder? Zo ja/nee, waarom? Waarom is ondanks een duidelijke afspraak over vertrek uiterlijk per 1 januari 2027 van Altrecht en Fivoor, het nog niet gelukt om tot concrete vertrekplannen te komen?

Antwoord 2 en 3

Zoals wij in de beantwoording van vraag 1 aangeven, hebben wij geen bevoegdheden in de verhuizing van Fivoor. Dit is een verantwoordelijkheid van Fivoor en Altrecht. Op verzoek van gemeente Zeist is een reconstructie gemaakt van de inspanningen die zijn verricht door Fivoor en Altrecht om een nieuwe locatie te vinden en te inventariseren of er potentiële vestigingslocaties zijn waar Fivoor naar toe zou kunnen verhuizen. Een samenvatting van de resultaten van dit onderzoek is op 5 maart jl. door de gemeente bekend gemaakt. Hieruit is gebleken dat Fivoor en Altrecht serieuze tijd en moeite hebben geïnvesteerd in het zoeken naar een geschikte nieuwe locatie, waarbij zij 35 opties hebben onderzocht. Het rapport geeft aan dat de dominante reden waarom locaties afvallen is dat gemeenten niet meewerken aan het vestigen van Fivoor. We vinden het belangrijk voor Den Dolder, Altrecht en Fivoor dat er gezamenlijk een passende oplossing wordt gevonden. Dit vergt samenwerking tussen alle partijen. Onze inzet lichten we onderstaand toe.

Vraag 4, 5, 6 en 9

Wat gaat u doen om ervoor te zorgen dat concrete vertrekplannen gerealiseerd worden en de beschikbare capaciteit op een andere locatie gerealiseerd wordt?

Welke maatregelen gaat u in de tussentijd nemen om de veiligheid in Den Dolder te waarborgen maar ook om tegemoet te komen aan het veiligheidsgevoel van de bewoners?

Op welke wijze gaat u ervoor zorgen dat de gemeente Zeist en Altrecht en Fivoor doorlopend in overleg blijven over de ontstane situatie en het vertrek? Bent u bereid net als uw ambtsvoorgangers om zelf ook in gesprek te gaan en te blijven met de omwonenden? Zo ja/nee, waarom?

Antwoord 4, 5, 6 en 9

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor de bedrijfsvoering of voor de relocatie van Fivoor, vinden wij het belangrijk dat kwalitatief hoogwaardige zorg in een veilige omgeving voor iedereen beschikbaar blijft. Zeker in het licht van de huidige capaciteitsdruk. Zodoende vinden wij het belangrijk dat de betrokken partijen met elkaar in gesprek blijven om tot een duurzame oplossing te komen.

In dit verband heeft de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid op 5 februari jl. overleg gehad met zowel de burgemeester en de betrokken wethouder van de gemeente Zeist als de commissaris van de Koning van de provincie Utrecht. Hierbij is onder meer besproken of en hoe Rijksvastgoed kan worden ingezet voor de verhuizing van Fivoor. De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid heeft toegezegd deze mogelijkheid te verkennen.

Ook is gesproken over de veiligheid in Den Dolder. De zorgen en gevoelens van onveiligheid van de omwonenden zijn begrijpelijk en nemen wij serieus. Daarom wordt bekeken wat, naast de maatregelen die Fivoor heeft ingezet zoals extra buurtcoaches en het tijdelijk stopzetten van de verlofbewegingen, verder nodig is om de veiligheid en leefbaarheid in Den Dolder te verbeteren en wat het Rijk hierin kan betekenen om Fivoor en de gemeente te ondersteunen. Op uitnodiging van de burgemeester zijn we op 6 maart jl. op werkbezoek naar Den Dolder geweest om hierover verder te praten met omwonenden.

Vraag 7 en 8

Bent u bekend met de antwoorden op Kamervragen over het bericht «behandeldirecteur van de PI Vught die zwaar blunderde bij de overplaatsing van Michael P. is nu bestuurder van Fivoor»?²

Op welke wijze heeft de Inspectie sinds de beantwoording van deze Kamervragen «de vinger aan de pols» gehouden om de gewenste cultuuromslag te bereiken?

Antwoord 7 en 8

Ja, wij zijn bekend met de antwoorden op de Kamervragen over genoemd bericht. De Inspectie Justitie en Veiligheid heeft samen met de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: de inspecties) het detentieverloop van Michael P. onderzocht. Dit rapport is in maart 2019 gepubliceerd. Daarnaast hebben de inspecties een intensief toezicht traject bij Forensische Psychiatrie Afdeling (FPA) Utrecht opgestart. De inspecties hebben onder andere FPA Utrecht een verbeterplan laten opstellen en de voortgang hiervan zowel op schrift als met bezoeken gevolgd en getoetst. Gelet op de behaalde resultaten hebben de inspecties in december 2019 het intensief toezicht beëindigd. Na beëindiging van het intensieve toezicht hebben de (afzonderlijke) inspecties Fivoor gevolgd binnen hun doorlopend toezicht. Dit doen zij door signalen zoals incidentmeldingen te monitoren/onderzoeken en (locatie)bezoeken af te leggen.³

Binnen dit doorlopend toezicht is door beide inspecties geen aanleiding gezien om het toezicht te intensiveren. Meldingen van Fivoor zijn afgehandeld en waar nodig opgevolgd. Publicaties over het toezicht van de IGJ hebben plaatsgevonden in 2021, 2022 en 2024. Deze publicaties betroffen de zorgverlening in de coronaperiode, thematische toetsing op de kwaliteit van de Forensische Zorg, meldingen van seksueel grensoverschrijdend gedrag en thematische toetsing op de uitvoering van de Wet verplichte ggz. Uitkomsten van toezicht op basis van meldingen worden door de IGJ niet gepubliceerd. Er is tussen beide inspecties en Fivoor een laagdrempelig en open contact. De inspecties worden vroegtijdig geïnformeerd over kwesties die het toezicht aangaan. Het incidententoezicht en het risicotoezicht hebben tot op heden geen aanleiding gegeven om maatregelen te treffen. Desalniettemin is Fivoor een zorgaanbieder met cliënten met een hoog risicoprofiel. Incidenten zijn niet altijd te voorkomen.

Het onderzoek van de IGJ naar de zorgverlening voorafgaand aan het steekincident in Den Dolder loopt, maar is nog niet zo ver dat reeds conclusies te trekken zijn.

² Aanhangsel van de Handelingen, vergaderjaar 2018–2019, 3074.

³ FPA Utrecht is een onderdeel van Fivoor.